

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

1.ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΑΓΩΓΗ

«Σκοπός της παιδείας είναι να μας βοηθήσει να δώσουμε νόημα στη ζωή μας, να ερμηνεύσουμε το παρελθόν και να γίνουμε άφοβοι και ανοιχτοί στο μέλλον».

Έρμαν Έσσε

«Βακτηρία βίου εστί Παιδεία» Μένανδρος

«Η αμάθεια είναι η χειρότερη σκλαβιά» Α. Φρανς

Παιδεία γενικά θεωρείται η μόρφωση, η ευρύτερη καλλιέργεια του ανθρώπου αλλά και το σύνολο των διαδικασιών με τις οποίες επιτυγχάνεται η πνευματική, κοινωνική και ηθική ολοκλήρωση του ατόμου. Πρόκειται για «το κληροδοτούμενο από γενεά σε γενεά κεφάλαιο των πνευματικών αγαθών που σχηματίζεται μέσα στην ιστορία με τον ατομικό και συλλογικό μόχθο του ανθρώπου».

Ε. Παπανούτσος

Εκπαίδευση είναι η θεσμοθετημένη από το κράτος λειτουργία που έχει ως στόχο την παροχή συγκεκριμένων γνώσεων και την ανάπτυξη των διανοητικών και σωματικών δεξιοτήτων του ατόμου σε ειδικά ιδρύματα (το σχολείο, το Πανεπιστήμιο και άλλους φορείς). Είναι ο δυναμικότερος φορέας της παιδείας και αυτό εξηγεί το γεγονός ότι πολλές φορές η εκπαίδευση ως έννοια εξομοιώνεται με την παιδεία.

Ανθρωπιστικές σπουδές: αναφέρονται στη μελέτη του αρχαιορωμαϊκού κόσμου και έχουν ως κέντρο τον άνθρωπο και τις ανώτερες ηθικές αξίες που θα πρέπει να τον χαρακτηρίζουν. Ο άνθρωπος ως ηθική και δυναμική οντότητα φέρει μέσα της σπέρματα τελειότητας. **Ανθρωπιστική παιδεία:** πρόκειται για ένα πρότυπο παιδείας που στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των στοιχείων της προσωπικότητας του ατόμου (πνευματικών, ηθικών, ψυχικών) με τις ανθρωπιστικές αξίες (ελευθερία, αξιοπρέπεια, μέτρο, ανθρωπιά, δημοκρατία, δικαιοσύνη, ισότητα).

Αγωγή : ανατροφή, διαπαιδαγώγηση, καθοδήγηση για την απόκτηση ήθους και σεβασμού στον άνθρωπο.

Τεχνοκρατική εκπαίδευση : αποβλέπει κυρίως στην επαγγελματική κατάρτιση του ατόμου, ώστε να είναι ικανό να αναλάβει και να ασκήσει αποτελεσματικά κάποιο επάγγελμα.

Δια βίου εκπαίδευση: η μακρόχρονη, ισόβια επαφή με την παιδεία-με τα πνευματικά αγαθά. Η συνεχής βελτίωση των γνώσεων και η παρακολούθηση του πολιτισμού στους διάφορους τομείς του. (Να εξηγήσετε: γιατί είναι αναγκαία, σήμερα). Προϋποθέσεις: ατομική θέληση και μέριμνα της πολιτείας. Σήμερα η ΔΒΕ παρέχεται από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς.

Γνώση : το σύνολο των πληροφοριών που αποκτά κανείς και των παραστάσεων που σχηματίζει μέσω των αισθήσεων και της νοητικής επεξεργασίας των δεδομένων τους/ό,τι γνωρίζει κανείς για τον κόσμο (γνώση θεωρητική, εμπειρική, πρακτική, επιστημονική κλπ). Η γνώση είναι παράγοντας απελευθέρωσης του ανθρώπου (από φόβους και προκαταλήψεις).

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

Πληροφορία :κάθε ενημερωτικό στοιχείο που μεταδίδεται από μια πηγή (μέσο ενημέρωσης, κλπ) σε ένα δέκτη/κάθε στοιχείο που έχει ενδιαφέρον για κάποιον, που θα ήθελε κάποιος να γνωρίζει/ οτιδήποτε ασυνήθιστο, μη προσδοκώμενο λέγεται σε κάποιον(λεξικό Νέας Ελληνικής γλώσσας, Γ Μπαμπινιώτη)

Σχολική αξιολόγηση: Με τον όρο αξιολόγηση του μαθητή εννοούμε τη συστηματικά οργανωμένη και συνεχή διαδικασία ελέγχου του βαθμού στον οποίο κατακτώνται από τους μαθητές οι σκοποί και οι στόχοι τους οποίους επιδιώκει το σχολείο. Υπό την έννοια αυτή η αξιολόγηση αποτελεί οργανικό στοιχείο της διδακτικής πράξης η οποία αρχίζει 1. Με τον καθορισμό των στόχων των διδακτικών δραστηριοτήτων, 2. Συνεχίζεται με την παρακολούθηση της πορείας κατάκτησής τους από τους μαθητές και 3. Ολοκληρώνεται με τον έλεγχο επίτευξής τους και την ανατροφοδότηση

Είδη αξιολόγησης:

-Διαγνωστική(εντοπισμός αδυναμιών και κενών, ώστε να σχεδιαστεί η νέα γνώση προς διδασκαλία).

- Διαμορφωτική (αξιολόγηση κατά τη διδακτική πράξη).

- Τελική ή αθροιστική (μετά την ολοκλήρωση της διδακτικής πράξης).

Σημασία της αξιολόγησης

- Για το μαθητή
- Για το γονέα
- Για τον καθηγητή (ανατροφοδότηση)

Η σημερινή κατάσταση –προβλήματα

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ο όρος παιδεία, με την ευρύτερη έννοια, δεν αναφέρεται, βέβαια, μόνο στο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά συνδέεται με έννοιες, όπως: η «μόρφωση», η «αγωγή» και η «κουλτούρα» και εμπεριέχει ένα πλήθος παραγόντων που επηρεάζουν την πνευματική ανάπτυξη και τη διαμόρφωση του ήθους και της συμπεριφοράς του ανθρώπου. Τέτοιοι παράγοντες (εκτός από την εκπαίδευση) είναι: **η οικογένεια, τα μέσα ενημέρωσης, η θρησκεία, η τέχνη, η επιστήμη, οι θεσμοί και οι νόμοι της πολιτείας, το επάγγελμα και το κοινωνικό περιβάλλον.**

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ως σύνολο των πνευματικών κατακτήσεων του ανθρώπου και συντελεστής της κοινωνικής ολοκλήρωσης του, η παιδεία αποβλέπει στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου και την ομαλή ένταξη του στις κοινωνικές διαδικασίες. Πιο συγκεκριμένα:

ΑΤΟΜΟ

1. Εξασφαλίζει τη διεύρυνση των νοητικών δυνατοτήτων του (κρίση, αντίληψη, λογική, δημιουργική φαντασία) που επιτρέπουν την κατανόηση και ερμηνεία του φυσικού και κοινωνικού χώρου και τη διαμόρφωση μιας σφαιρικής και ολοκληρωμένης εικόνας του κόσμου. Διαμορφώνονται άτομα ικανά να αντιστέκονται στο δογματισμό και την προκατάληψη, να επεξεργάζονται τις πληροφορίες και να διατηρούν την αυτονομία και την ιδιαιτερότητα τους.
2. Ευνοεί τη συνειδητοποίηση και την ανάπτυξη των έμφυτων κλίσεων και δεξιοτήτων του (αυτογνωσία) με στόχο τη διάπλαση δημιουργικής προσωπικότητας.

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

Προσανατολίζει το νέο επαγγελματικά σύμφωνα με τις έμφυτες κλίσεις και επιθυμίες του, αλλά και τις κοινωνικές συνθήκες και ανάγκες, ώστε να εξασφαλίσει την οργανική ένταξη του στις παραγωγικές δομές. Παράλληλα, εφοδιάζει το νέο με την απαραίτητη τεχνογνωσία και εμπειρία, προκειμένου να αντεπεξέλθει στον αυξημένο επιστημονικό και επαγγελματικό ανταγωνισμό της εποχής μας.

3. Καθιστά το άτομο ικανό να διακρίνει την ομορφιά στην καθημερινή ζωή, να βιώνει το ωραίο, να αποφεύγει την τυποποίηση της εποχής μας και την κυριαρχία του ψυχρού ορθολογισμού.
4. Καλλιεργεί τα αισθητικά κριτήρια και αυξάνει τη δεκτικότητα του ανθρώπου απέναντι στα ερεθίσματα του περιβάλλοντος.
5. Εξευγενίζει το συναισθηματικό κόσμο του ατόμου παρέχοντας ποιότητα στις πράξεις και τη ζωή του.
6. Συμβάλλει στη συναισθηματική ωρίμανση του νέου μέσα από την ανάπτυξη της ικανότητας του να κατανοεί και να ελέγχει τα συναισθήματα του.
7. Επιδιώκει τη διαμόρφωση ενός σταθερού κώδικα αξιών και συμπεριφοράς στις σχέσεις του ανθρώπου με τους άλλους, ώστε να έχει άξονες αναφοράς στη ζωή του και να προσανατολίζεται προς το ηθικά ανώτερο.
8. Προβάλλει υψηλά ηθικά πρότυπα· διαμορφώνει ηθική συνείδηση και ορθά κριτήρια στο άτομο, ώστε να διακρίνει το δίκαιο από το άδικο και να οδηγείται στην αυτοβελτίωση βιώνοντας τις ανθρωπιστικές αξίες.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

9. Στοχεύει στην κατανόηση της σημασίας των ηθικών αξιών για την κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη της κοινωνίας.
10. Ασκεί το νέο στην ομαδική ζωή, την υπευθυνότητα και τη συλλογικότητα και προετοιμάζει τη δημιουργική ένταξη του στο σύνολο.
11. Ευνοεί την προσαρμογή του νέου σε ένα σύνολο αρχών και αξιών, που συνδέονται με την κοινωνική ζωή και συγκροτούν ένα σύστημα αναφοράς γι' αυτόν.

ΠΟΛΙΤΕΙΑ

12. Ενισχύει την επαφή με τους πολιτικούς θεσμούς και τις αξίες, τις δομές και την οργάνωση του πολιτικού χώρου και μεταδίδει τα στοιχεία του πολιτικού πολιτισμού μιας κοινωνίας.
13. Παρέχει ερεθίσματα πολιτικής σκέψης και προβληματισμού με στόχο τη διαμόρφωση προσωπικής κοσμοθεωρίας και την ιδεολογική συγκρότηση του ατόμου.
14. Εκπαιδεύει τους νέους στο δημιουργικό διάλογο, στην αποφυγή του φανατισμού και διαμορφώνει ελεύθερους, υπεύθυνους και ενεργούς πολίτες με δημοκρατικό ήθος.

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ

15. Εξοικειώνει τους νέους με τις διάφορες εκφάνσεις του πολιτισμού (παράδοση, μνημεία, τέχνη, γλώσσα, αθλητισμός κ.ά.), ώστε να τις εντάσσουν στη ζωή τους, αναπτύσσοντας τη γόνιμη σκέψη και το δημιουργικό προβληματισμό.
16. Διαφυλάσσει και ενισχύει την εθνική και πολιτιστική ταυτότητα μέσα από την επαφή με τα δημιουργήματα του εθνικού πολιτισμού.
17. Αναπτύσσει το οικουμενικό πνεύμα, με τη γνωριμία της πανανθρώπινης παράδοσης και την κατανόηση της ενότητας του ανθρώπινου πνεύματος και του παγκόσμιου πολιτισμού.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Παρά τις κατά καιρούς δομικές αλλαγές και την πρόοδο που συντελέστηκε στα εκπαιδευτικά μας πράγματα τα τελευταία χρόνια, αποτελεί κοινό τόπο ότι εγγενείς αδυναμίες του εκπαιδευτικού μας συστήματος και χρόνια προβλήματα υπονομεύουν το ρόλο του,

Κύρια προβλήματα είναι:

1. Αδυναμία της εκπαίδευσης να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις εποχής μας

- Ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή, ελλείψεις σε τεχνολογικά μέσα και καθυστέρηση στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.
- Ελλιπής επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών.
- Απουσία μακροπρόθεσμου σχεδιασμού και οργάνωσης.

Αποτέλεσμα είναι η εκπαίδευση να παράγει πτυχιούχους χωρίς την απαιτούμενη σύγχρονη, επιστημονική και επαγγελματική κατάρτιση.

2. Αναντιστοιχία της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας

- Έλλειψη οργανωμένου επαγγελματικού προσανατολισμού, λεπτομερούς και έγκυρης ενημέρωσης για τις προοπτικές των σχολών -σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής- και τα κορεσμένα επαγγέλματα.
- Μαζικός προσανατολισμός των νέων στα Α.Ε.Ι., με αποτέλεσμα το πλήθος των άνεργων πτυχιούχων και την υποβάθμιση των τεχνικών - χειρωνακτικών επαγγελμάτων.
- Υποβάθμιση της αξίας των πτυχίων και της λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Συνέπεια είναι η όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων και η διαίωνιση της χαμηλής παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας.

3. Εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας του εκπαιδευτικού συστήματος

- Χρησιμοθηρική αντιμετώπιση της γνώσης και καλλιέργεια του ανταγωνισμού και της βαθμοθηρίας.
- Μηχανική αποστήθιση έτοιμων γνώσεων και παραμέληση της κριτικής ικανότητας και της προσωπικής αναζήτησης της γνώσης.
- Μετατροπή του σχολείου σε διαρκές εξεταστικό κέντρο, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να επιτελέσει τους πλατύτερους παιδευτικούς του στόχους.

Βαλλιάνειο Λύκειο Κεραμειών / σχολ. έτος 2021-2022

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

- Μεταλλαγή του Λυκείου σε «προθάλαμο» των Α.Ε.Ι., με συνέπεια να κινδυνεύει να απωλέσει τον αυτοτελή του ρόλο ως βαθμίδα της Γενικής Παιδείας.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε αυτό να [ανταποκρίνεται στις αυξημένες απαιτήσεις της τεχνολογικά προηγμένης εποχής μας και να διαμορφώνει ανθρώπους με δεξιότητες και δημιουργική σκέψη, αποτελεί μια πρόκληση για την ελληνική κοινωνία. Για την επίτευξη αυτού του στόχου επιβάλλεται:

1. Εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο σχολείο

- Χρήση των νέων τεχνολογιών που παρέχουν απεριόριστες δυνατότητες μάθησης και ωθούν την εκπαίδευση σε ενδιαφέρουσες αλλαγές. Εξοικείωση του μαθητή με τις νέες τεχνολογίες, ώστε να είναι προετοιμασμένος για τις υψηλές απαιτήσεις της τεχνολογικής εποχής μας.
- Εκπαίδευση του νέου στην αξιολόγηση, την επιλογή και κατανόηση των πληροφοριών.

2. Νέος ρόλος του εκπαιδευτικού στο σχολείο της δημιουργικότητας

- Αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτικού, ώστε από απλός μεταδότης γνώσεων να μετατραπεί σε συντονιστή της μαθησιακής διαδικασίας.
- Οργάνωση της διδασκαλίας με τρόπους που ενθαρρύνουν την πρωτοβουλία και τη συμμετοχή του μαθητή στο μαθησιακό περιβάλλον. Έμφαση στη βιωματική μάθηση και όχι στην απομνημόνευση έτοιμων γνώσεων.

3. Απαγκίστρωση του σχολείου από τη χρησιμοθηρική αντίληψη

- Αποσύνδεση του σχολείου από την ωφελιμιστική αντιμετώπιση της γνώσης και το αγχωτικό πνεύμα των εξετάσεων, που επιβάλλουν τη στείρα απομνημόνευση..

4. Σύνδεση εκπαίδευσης και οικονομίας

- Μακροπρόθεσμος σχεδιασμός για τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την οικονομία. Παροχή δυνατοτήτων και προϋποθέσεων στο νέο, για να αντεπεξέλθει σε ένα ανταγωνιστικό παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον στην οικονομία, την επικοινωνία, την πολιτική και τον πολιτισμό.
- Ενίσχυση του φορέα επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων με λεπτομερή πληροφόρηση και ενημέρωση για τα κορεσμένα επαγγέλματα και τις επαγγελματικές προοπτικές.

5. Διαμόρφωση πολυπολιτισμικής συνείδησης

- Εισαγωγή νέων μαθημάτων με αναφορές σε σύγχρονα θέματα, όπως για παράδειγμα στα ανθρώπινα δικαιώματα και προσαρμογή των σχολικών βιβλίων στις απαιτήσεις που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και η πολυπολιτισμικότητα: προβολή της Ευρωπαϊκής ταυτότητας και απαλοιφή στερεοτύπων με στόχο την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Ανάδειξη της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας κάθε λαού, αλλά και των στοιχείων που συνδέουν τους λαούς μεταξύ τους.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Πνευματική αναβάθμιση της χώρας- Ερευνητικό έργο για την προώθηση της επιστήμης και της τεχνολογίας- Προσφορά εξειδικευμένης γνώσης και προετοιμασία για επαγγελματική αποκατάσταση των νέων
- Διαμόρφωση κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης (ώριμους, δραστήριους πολίτες με δημοκρατικές αξίες και αρχές).
- Συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας στο πλαίσιο της παγκόσμιας κοινωνίας (προγράμματα, ανταλλαγές φοιτητών, σύνδεση Παν/μιων – εταιριών κλπ) .

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Γιγαντισμός: υπεράριθμοι φοιτητές.
- Χαμηλή ποιότητα παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- Δασκαλοκεντρική παιδαγωγική διαδικασία, προβολή της αυθεντίας του καθηγητή. Παθητική αποδοχή της γνώσης, απουσία αυτενέργειας των φοιτητών.
- Απουσία ενδιαφέροντος από τους φοιτητές, ο ζήλος και η αγωνιστικότητα τους εξαντλούνται στις τελευταίες τάξεις του λυκείου λόγω του εξουθενωτικού συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Αποσπασματικότητα στη γνώση, μερική και αποσπασματική προσέγγιση της γνώσης, με αποτέλεσμα την ημιμάθεια και την άγνοια.
- Αδυναμία παρακολούθησης των σύγχρονων επιστημονικών θεωριών, αναχρονιστικά προγράμματα σπουδών.
- Απουσία ερευνητικής δραστηριότητας, που θα προωθεί την επιστήμη και την τεχνολογία.
- Μονομερής τεχνοκρατικός στόχος της μόρφωσης, απώλεια του ανθρωπιστικού προσανατολισμού.
- Λανθασμένη κοινωνική νοοτροπία που συνδέει τον πανεπιστημιακό τίτλο με την κοινωνική άνοδο ως σύμβολο κοινωνικής διαφοροποίησης.
- Υλικοτεχνικά προβλήματα (έλλειψη οικονομικών πόρων, ελλείψεις βιβλιοθήκες, συγγράμματα, εργαστήρια, κτίρια, υπεράριθμοι φοιτητές).
- Κομματικοποίηση και διοικητική δυσλειτουργία των αυτοτελών ΑΕΙ
- Άνισες ευκαιρίες: οι οικονομικά εύποροι και οι κάτοικοι των αστικών κέντρων έχουν περισσότερες ευκαιρίες μόρφωσης.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Εκσυγχρονισμός των μεθόδων διδασκαλίας και της παρεχόμενης γνώσης.
- Κρατικός προγραμματισμός και οικονομικές παροχές για την επίλυση των υλικοτεχνικών προβλημάτων.
- Αξιοκρατία στην πρόσληψη προσωπικού, ώστε οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι να είναι εξειδικευμένοι.
- Δραστηριοποίηση του φοιτητικού κινήματος, ώστε να διεκδικήσει και να αγωνιστεί για τη βελτίωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, αποδέσμευση από μικροπολιτικά συμφέροντα.